

28.1 Verandering of transitie?

Naar een betere wereld? Wat is er nu dan mis?

Een beknopte selectie zal volstaan, een resem items wordt vervelend.

We hebben te maken met problemen die door de mens, onze (westerse) gewoonten en producties zijn veroorzaakt. Dat deden we een paar duizend jaar geleden ook al, maar nu veel *sneller*, met (te) *veel* mensen en op *wereldschaal* zodat kringloopssystemen en generaties levensvormen zich niet meer (tijdig) kunnen aanpassen, herstellen of veranderen. Al generaties consumeren we ons eigen ecosysteem en hypothekeren en koloniseren onze toekomst.

Zelfs nu we beseffen dat we daarmee onze eigen overlevingskansen (als soort) verspelen, blijven we egoïstisch dom kiezen voor comfortabele geldwinst op korte termijn.

De Red Queenhypothese, Red Queen's race of het Red Queeneffect : voortdurend moet evolueren om zijn ecologische niche te behouden. (Om op dezelfde plek te blijven moet je zo hard rennen als je kan. Zegt de Rode Koningin tegen Alice in Lewis Carrolls Through the Looking Glass.) Het is ook van toepassing op de wapenwedloop, ons haastige en steeds snellere leven, nieuwe producten, de rat race... The sky is the limit. (En geld de motor en het smeermiddel.)

De natuur met haar diversiteit en zelf-organiserend vermogen raakt uitgeput, het milieu steeds meer vervuild, het klimaat wordt oververhit. (Het verschil: ...)

Natuur omvat alle spontane levensvormen en ecosystemen op aarde, en het landschap zolang het niet of nauwelijks door de mens is gemanipuleerd. Alles op aarde wat niet door de mens is gemaakt is natuur. Ook de mens. Er is nog weinig ongerepte natuur.

 Milieu is het geheel van de natuurlijke, maatschappelijke en culturele omgeving die een levend organisme beïnvloedt, de levenssfeer met licht, lucht, water, bodem, mensen,.. En beïnvloedende omstandigheden.

Milieu heeft Franse wortels: mi als 'midden' en lieu voor 'plaats'.

Het **klimaat** is het gemiddelde weer van de laatste 30 jaar. (Zie Weer en klimaat) We maken onze leefomgeving onleefbaar. Voor veel levensvormen. Generaties lang.

♣ Succes is hebben wat je wilt. Geluk is willen wat je hebt. Dale Carnegie

♣ Ons ecosysteem is belangrijker dan ons egosysteem.

Wat is niet oké? Symptomen zien in onze leefwereld, de omgeving, feiten ..

1. ieder jaar sneuvelen *warmterecords*. Bodem, planten en mensen verzieken er door
2. *bosbranden*, smeltende *gletsjers* en *ijsmassa's*
3. *wateroverlast* en *droogte* wisselen elkaar af

4. meer *stormschade*
5. *voedselbanken* krijgen steeds meer vraag én minder aanbod
6. de *zorgsector* heeft te weinig en onderbetaald basispersoneel, en
7. overall schandelijk lange *wachlijsten*, ook voor sociale woningen (en aan de telefoon)
8. *superrijken* worden snel veel rijker, middenklasse en armen alsmaar armer
9. *nucleaire* dreigingen zijn reëel: oude centrales blijven overuren maken
10. geen jaar zonder *oorlog*. En niemand weet wat Rusland zal doen (of Noord-Korea)
11. ieder pandemisch *virus* (variant) kan snel wereldwijd gaan
12. overheden doen alsof ze *controle* hebben
13. *verzilting* (door stijgend zeewater, en zouter grondwater)
14. *erosie* (uitslijten door wind en neerslag) van vruchtbare aarde
15. *monotone*, dode akkers en (oranje) weilanden, mastodont voertuigen
16. er spatten geen massa *insecten* meer dood tegen mijn autoruit, vroeger wel
17. *virtueel* online leven en *eenzaam* oud worden
18. *dakloze* bedelaars, kartonnen dozen tegenover bolide *paleizen*
19. *plasticorrels* op stranden en rivieroever
20. *bomen kappen, terreinen betonneren, smogwolken, stank, files, reclames, meer...*

Van 'het gaat mis' naar het loopt uit de hand, het ontspoord, en out of control! Wat we gewoon zijn, gaan we 'normaal' vinden. (Rat race, dagelijks uren tv kijken, spotgoedkope energie en water, ...)

Van systeemcrisis naar crisissysteem.

Het Overton-venster ook wel het Raam van Overton is het spectrum van gedachtegoed dat het grote publiek accepteert. Politiek en beleid beperken hun actie tot het veilige middendeel.

Een ongestructureerd probleem (wicked problem) is een probleem dat moeilijk of onmogelijk oplosbaar is door onvolledige, tegenstrijdige en veranderende voorwaarden voor probleemoplossing die veelal moeilijk te identificeren zijn. Zet er 'super' voor, en dan heb je een probleem waar je zelf in zit, en dat onder tijdsdruk staat (filosoof Timothy Morton).

We kunnen symptomen bestrijden of onderdrukken, zoals in de geneeskunde. Dat is geen echte oplossing of verbetering. Het is net als Greenwash een schijnoplossing. Het is beter eerst de echte oorzaken te zoeken, probleem te voorkomen, niet te laten verergeren, en een remedie te zoeken om de diepere oorzaak aan te pakken. De remedie moet in verhouding tot het probleem staan en goed gedoseerd worden. Te klein werkt niet (zie verder: 10-25%), te groot kan ongewenste (neven)effecten veroorzaken.

♫ Vooruitgang is dat alle Eskimo's centrale verwarming krijgen, zodat ze zich kapot moeten werken om een ijskast te kopen. Wim Sonneveld
♫ Ik heb 6 maanden vakantie nodig. Twee keer per jaar.